

DÜZLEMLER VE TOPOĞRAFYA

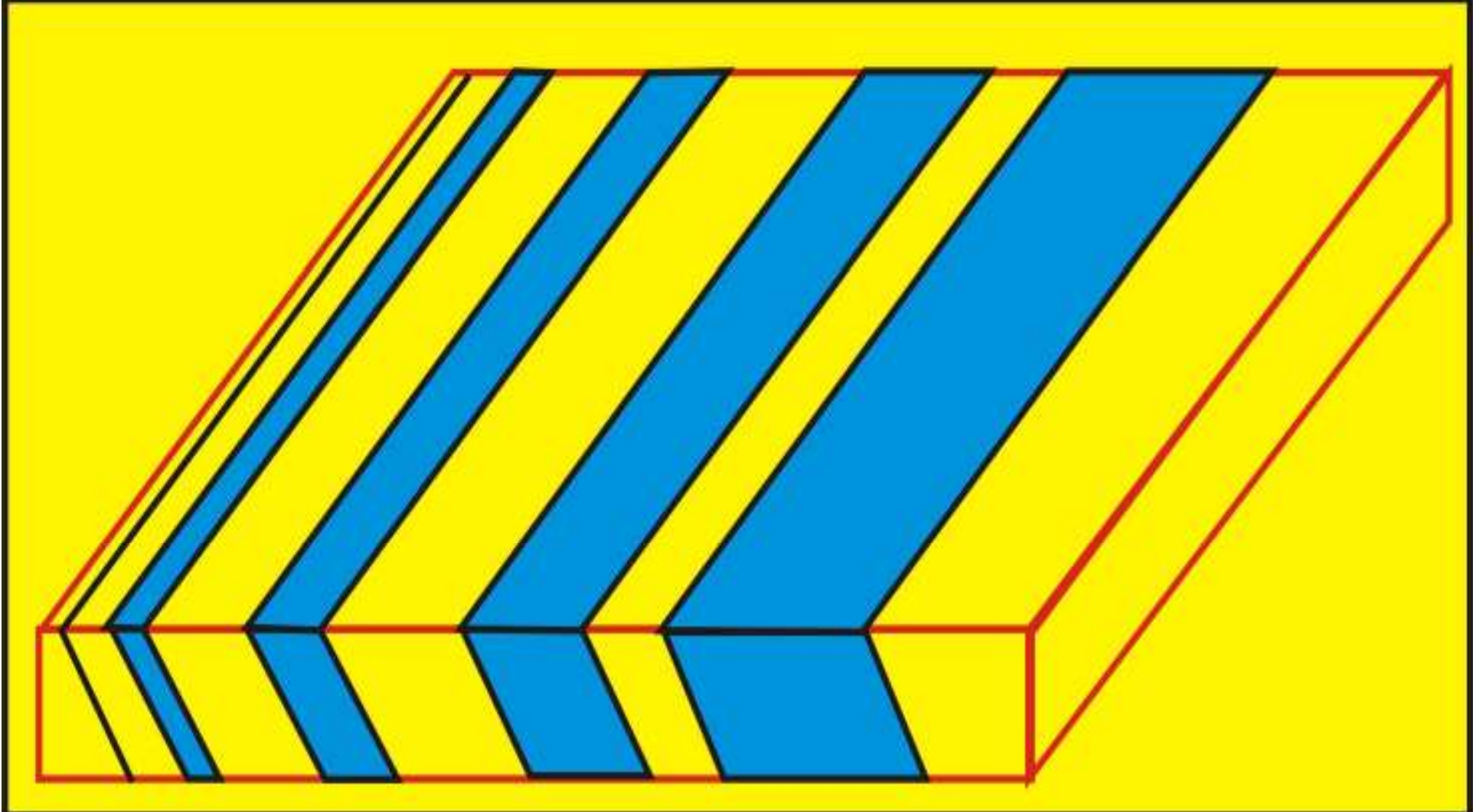
Yer: Sille kuzeydoğusu

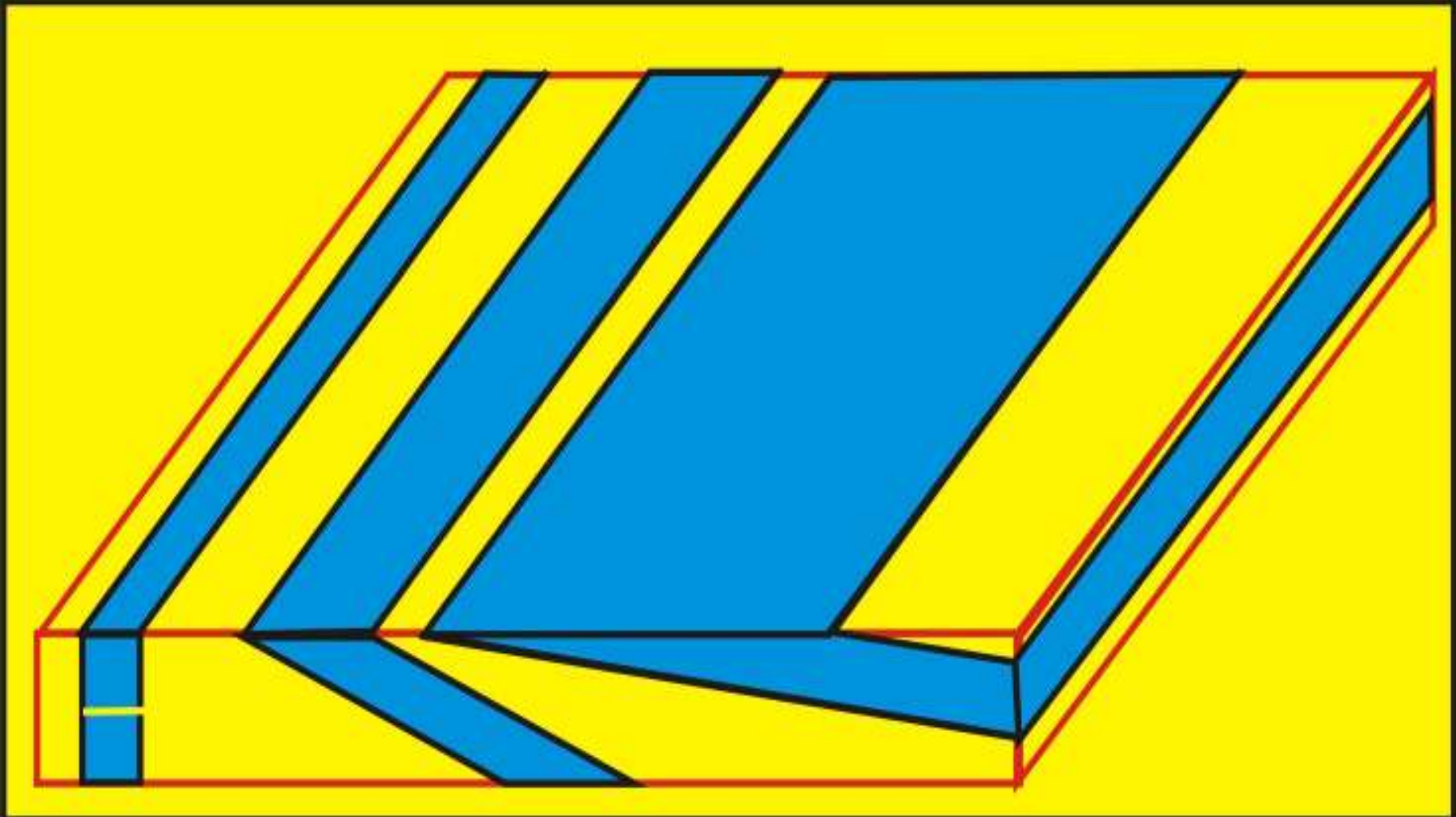
- Eğimli düzlem ve tabakaların yatay düzlem ile olan arakesitleri
- Stratigrafik birimlerin ve diğer yapısal düzlemlerin mostra desenini oluşturur
- Eğimli düzlemlerin yatay düzlem üzerindeki görünüşleri en basit jeolojik haritalardır.
- Bu düzlemlerin yatay düzlem üzerindeki mostra deseni doğrultuya paralel bant ve düz çizgilerle temsil edilir

- Herhangibir tabakanın veya düzlemin mostra genişliği üç etkene bağlıdır
  - 1-Tabaka veya bandın kalınlığına
  - 2-Tabaka veya düzlemin eğim açısına
  - 3-Yamaç eğimine

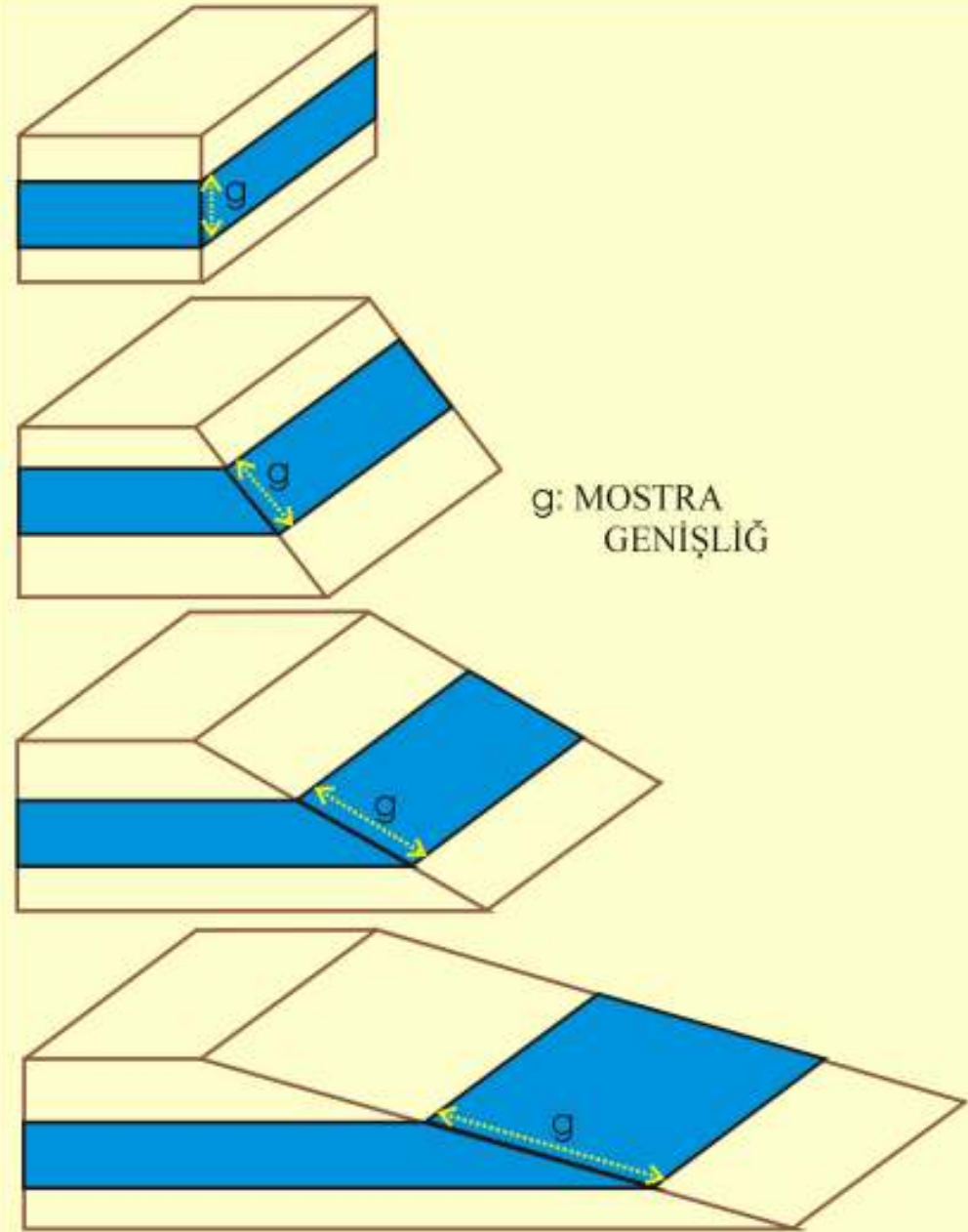
1-Tabaka veya bandın kalınlığına

2-Tabaka veya düzlemin eğim açısına

3-Yamaç eğimine

Eğim ve dalım aşağı bakış

- Dik tabaka durumunda mostra genişliği kalınlığa eşittir
- Çünkü harita görünümü bu tabakanın kenar görünümüdür
- Yani haritaya bakış açısı eğim yönüyle çakışır
- Diğer bir deyişle eğim aşağı bakıldığında, kalınlık doğrudan görülür

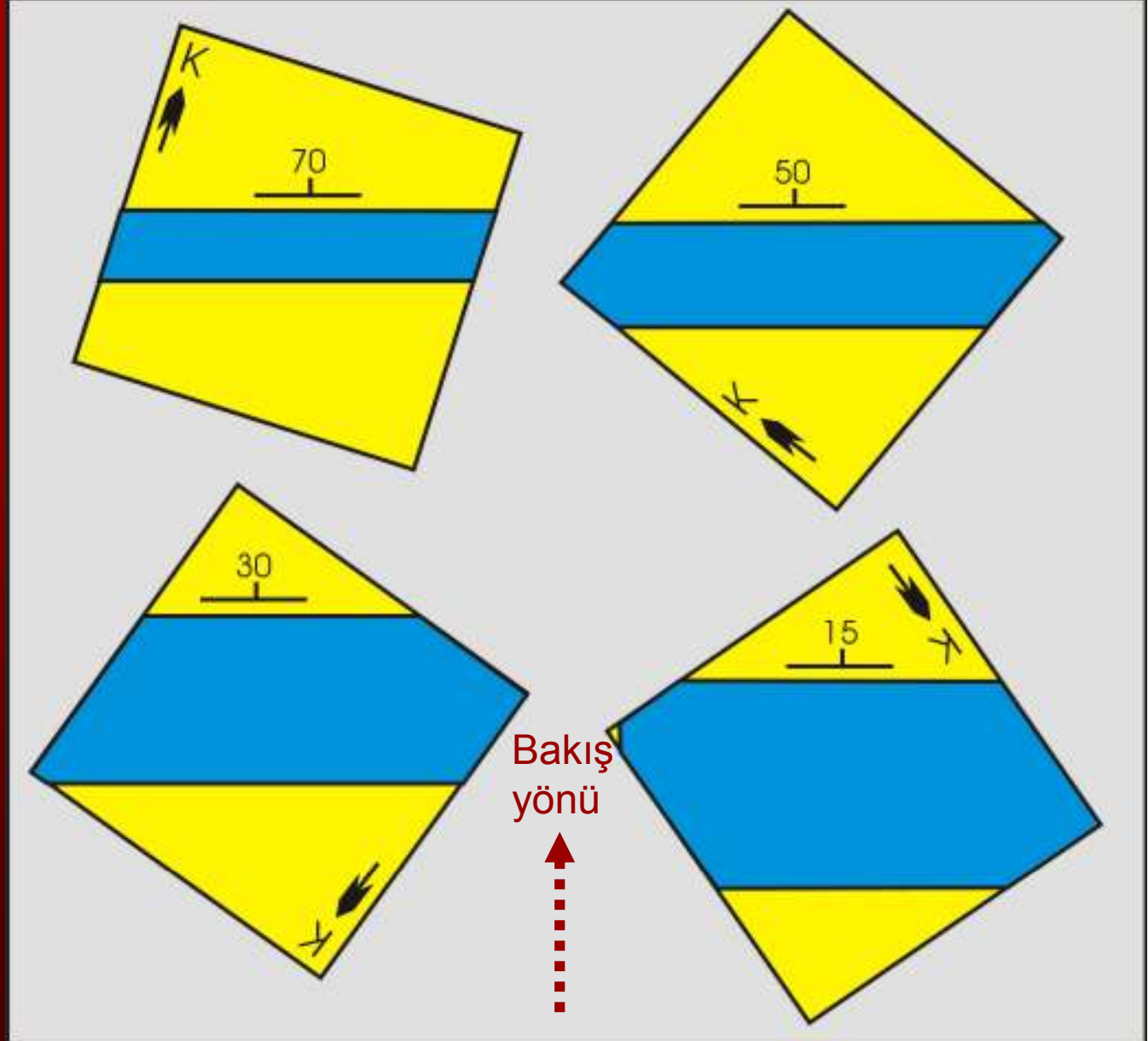
Eğim ve dalım aşağı bakış

- Eğimli tabakalar içinde, yüzeye eğimli benzer bakış aynı sonucu verecektir.
- Bu işlem harita yüzeyine
  - Doğrultuya dik ve
  - Eğim açısına eşit
- Olarak bakıldığında gerçekleştirilir

Eğim ve dalım aşağı bakış

- Bu durumda haritalar yönelimden bağımsız olarak çevrilerek doğrultuya dik yönde bakılır.
- Daha sonra haritaya bandın eğim açısı kadar bakılarak, kenar bakışı sağlanmış olur

V-KURALI

- Tabaka ve düzlemlerin mostra desenleri aynı zamanda yamaç eğimi ve yamaç yönü ile doğrultu arasındaki ilişkiye,
- diğer bir deyişle topoğrafya ile tabaka kalınlığı ve tabaka eğimi arasındaki ilişkiye bağlıdır
- **Topoğrafya ile eğim arasındaki bu ilişkiye V-KURALI denir**

DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

topowat_val_qt_resize.mov

DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

topgharucbycodectest_jpeg.mov

DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

topoc6row_mtns.mov

DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

topoc6row_valcom.mov

DÜZLEMLERİN KONUMU

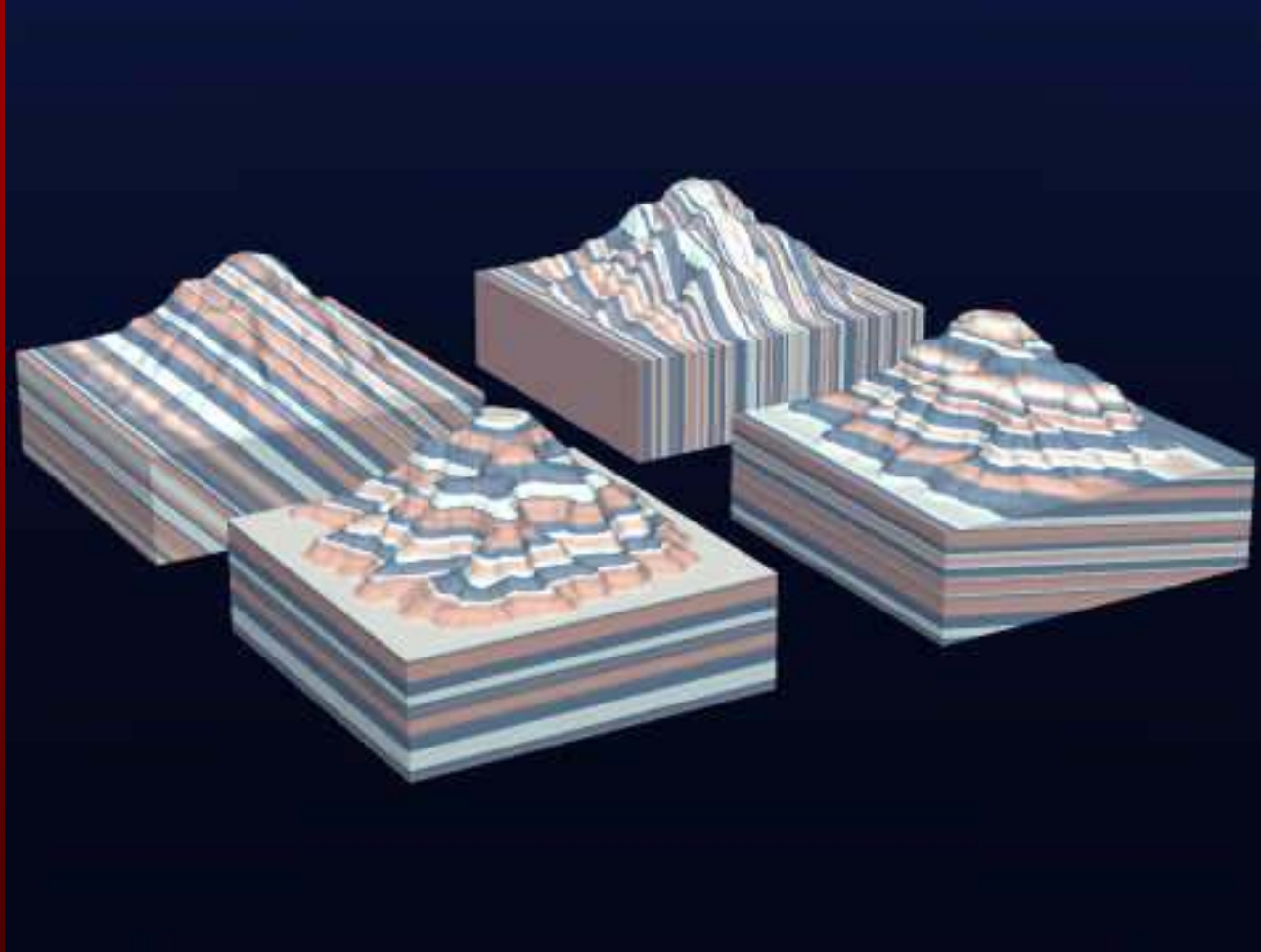
Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

topocc7row_hill.mov

DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

Bir düzlem bir vadiyi doğrultusu, vadi eksenine dik olarak katettiğinde değişik ilişkiler ortaya çıkar

1-Yatay düzlem

2-Düşey düzlemler

3-Akıntı yukarı eğimli tabakalar

4-Akıntı aşağı eğimli düzlemler

a-Eğim vadi eğiminden (gradyan-akış eğimi)

büyük

b-Eğim vadi eğimine eşit

c-Eğim akış eğiminden az

DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

V-mukemmelstrmap_val_layertilt.mov

DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

vtumbuyukstrmap_plncon_nrm_hr.mov

DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

v-tumbuystmap_tiltpln_nrm_hr.mov

DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

strmap_hill_layertilt.mov

DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

v-mukemmelstrmap_tiltpln_nrm_hr87.mov

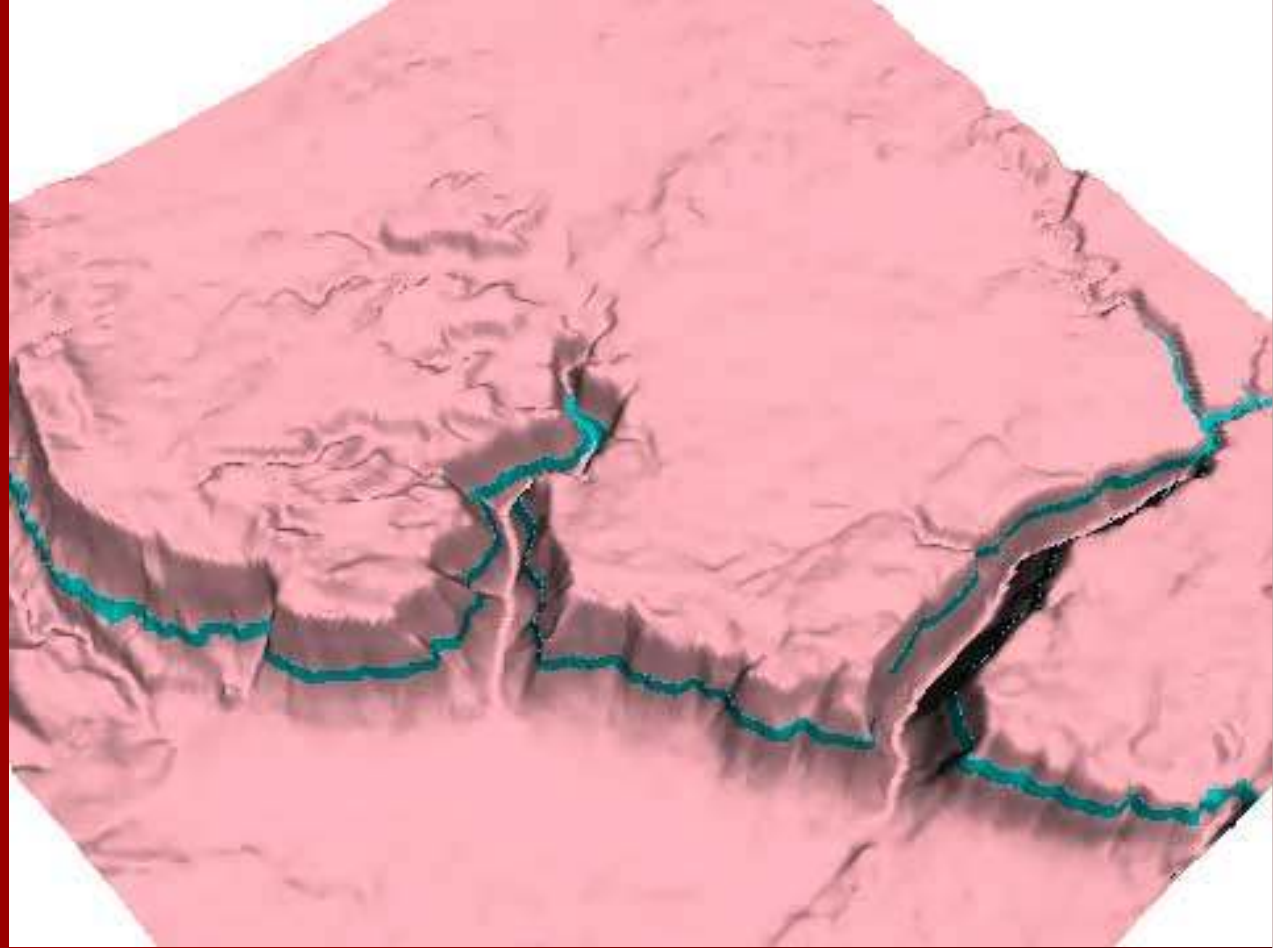
1-Yatay düzlem

Eş yükselti eğrileri, hayali olarak yatay düzlemlerin topoğrafyadaki izi olarak kabul edilebilir.

-Bu nedenle yatay düzlemlerin izleri haritalarda eş-yükselti eğrilerini izleyecek, yani eş yükselti eğrilerine paralel olacaktır.

-Sonuçta yatay düzlemlerin gidişi tümüyle topoğrafya tarafından denetlenir.

-Vadilerdeki V-şekli eş yükselti eğrilerinin şekline bağlıdır

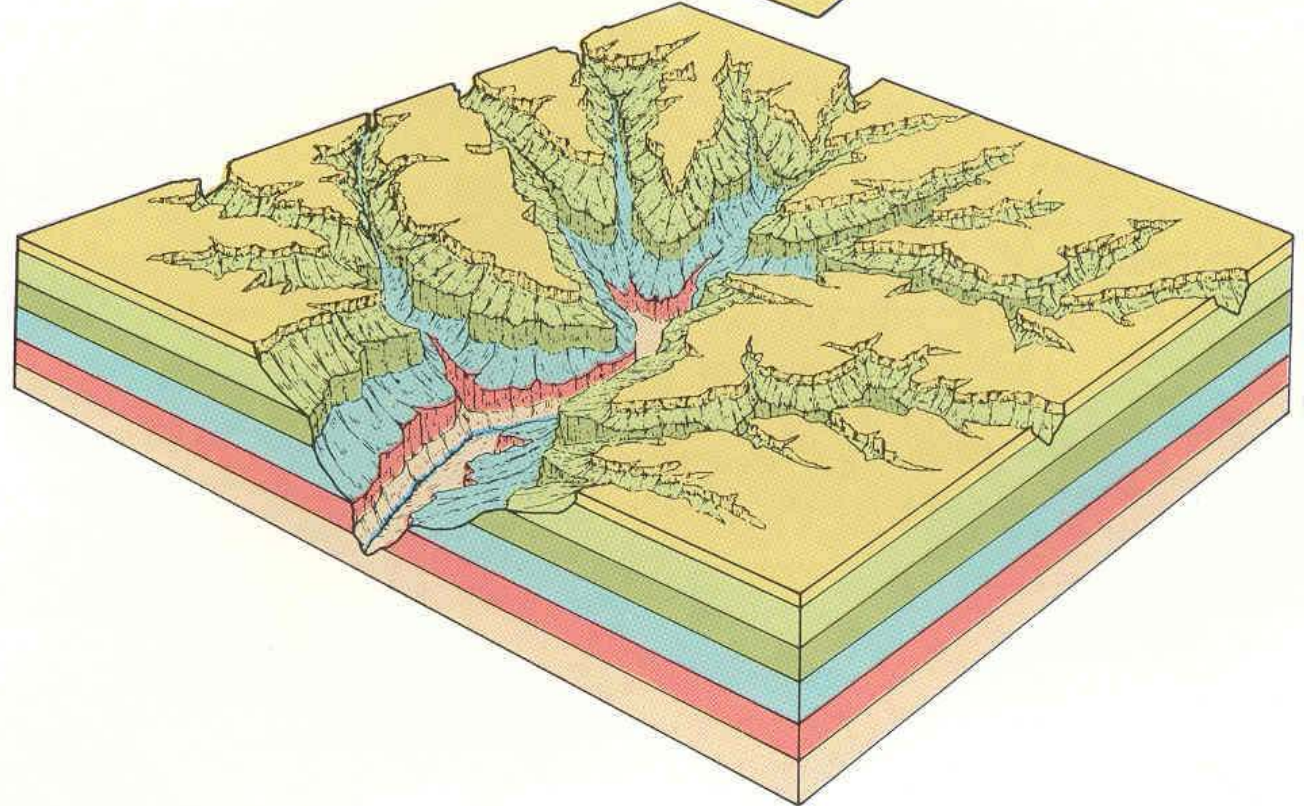
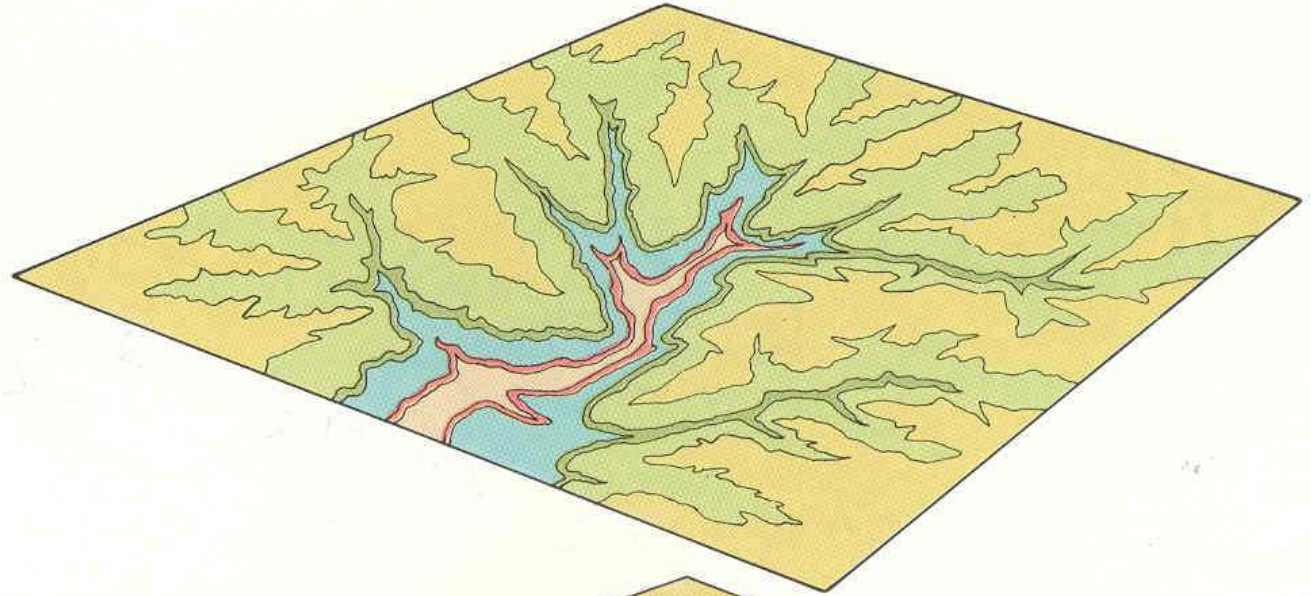
DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

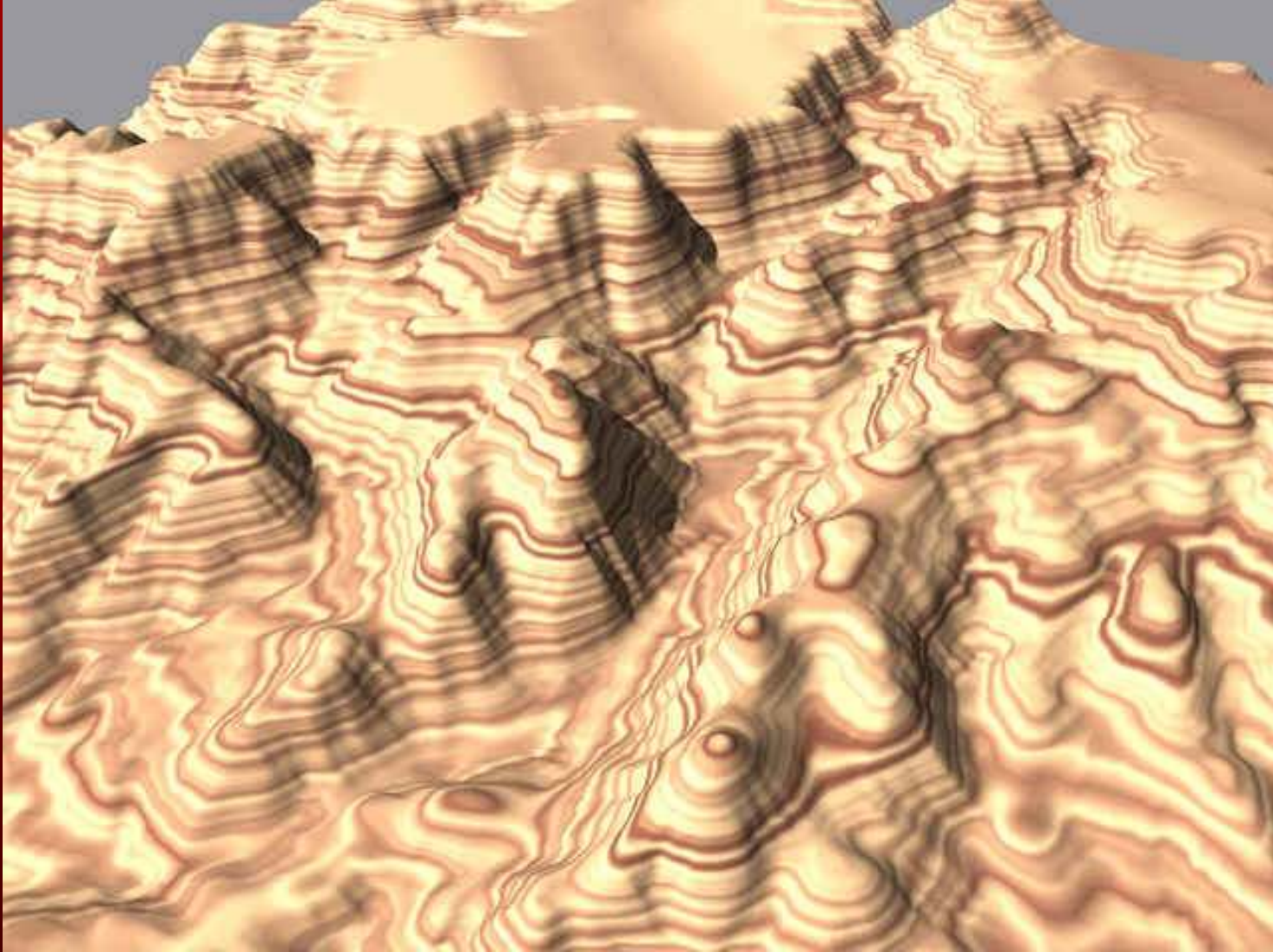

**Yatay
tabaka**

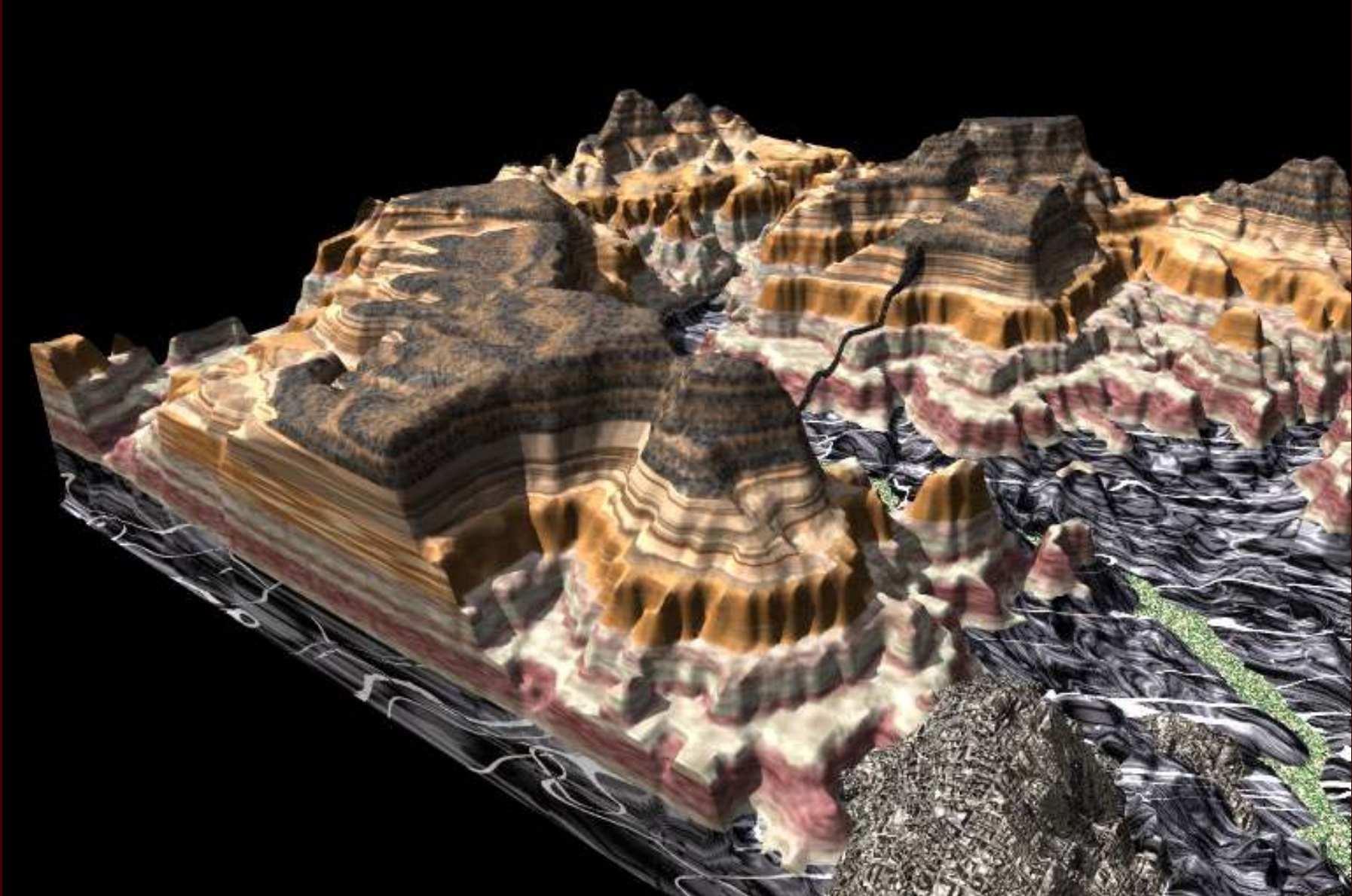

Yatay tabakalar

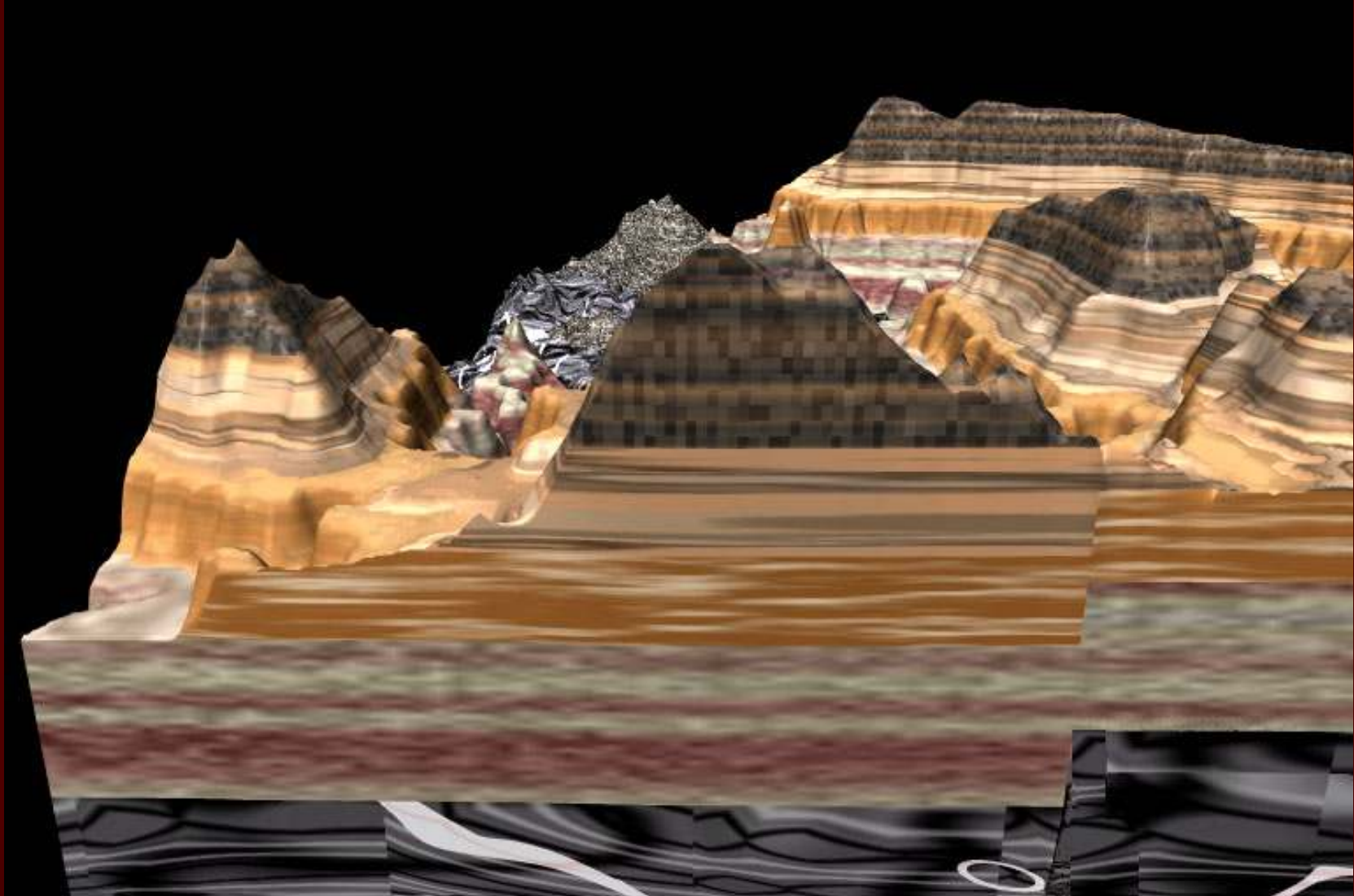
DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

DÜZLEMLERİN KONUMU

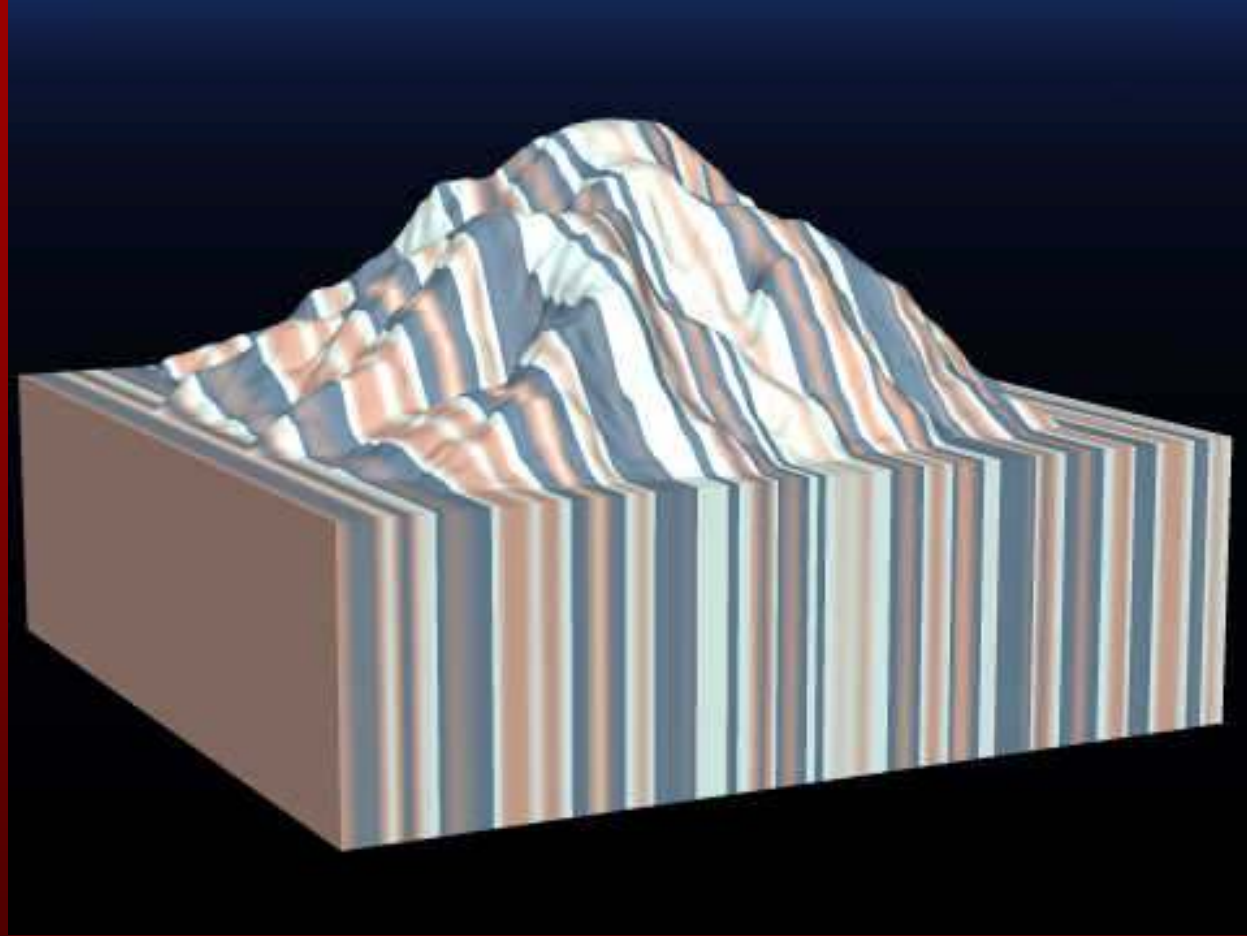
Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

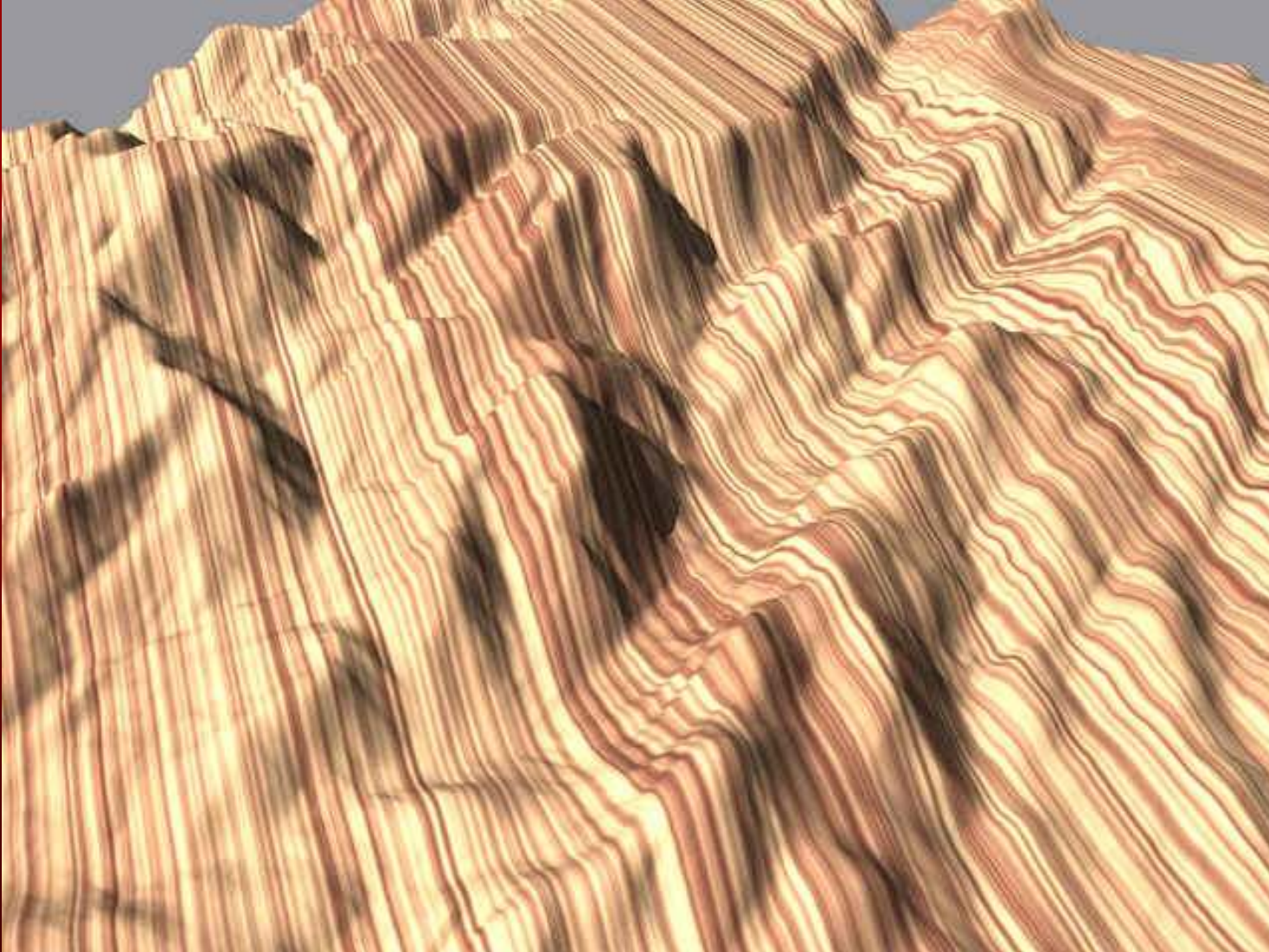
yataytabkstrmap_dry_3row.mov

Düşey tabakalar

- Düşey konumda mostra izi düz ve düzlemin doğrultusuna paraleldir
- Düzlemin izi (harita üzerinde gidişi) üzerinde topoğrafyanın etkisi yoktur
- Bu nedenle düşey düzlemler haritada V-deseni oluşturmaz.
- Düşey tabakaların harita üzerindeki genişlikleri kalinlıklarına eşittir

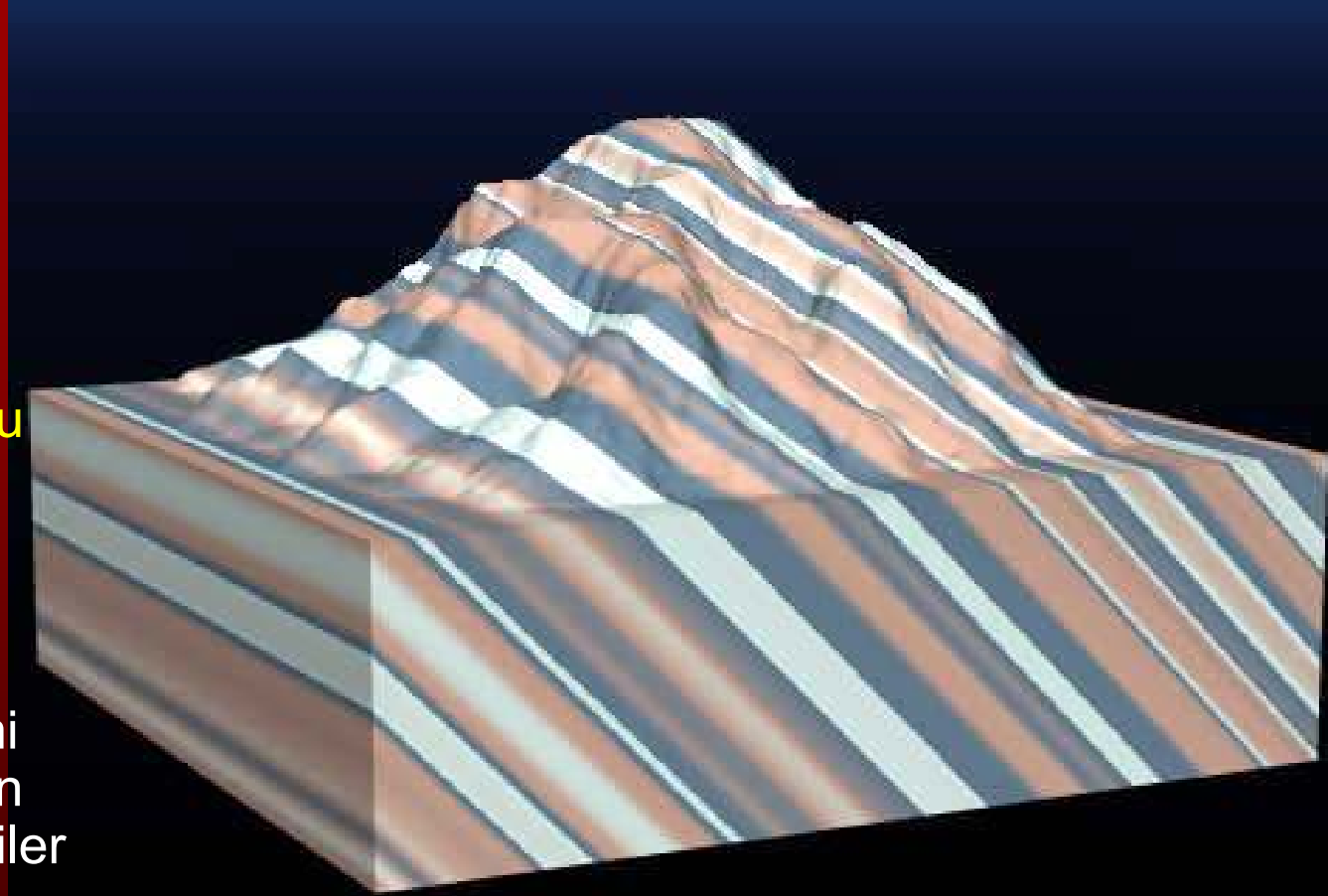

Düşey tabakalar

3-Akıntı yukarı eğimli tabakalaar

- Düzlemin konumu yataydan akıntı yukarıya doğru eğimlendikçe V-deseni daha keskin şekil alır.
- Eğimden dolayı düzlemin yüzeydeki izi, en düşük konturu dere içinde keser
- Diğer bir deyişle V-nin sivri ucu akıntı yukarı doğrudur.
- Hem düzlemin eğimi hem de topoğrafyanın şekli V-desenini etkiler
- Eğim arttıkça topoğrafyanın etkisi azalır

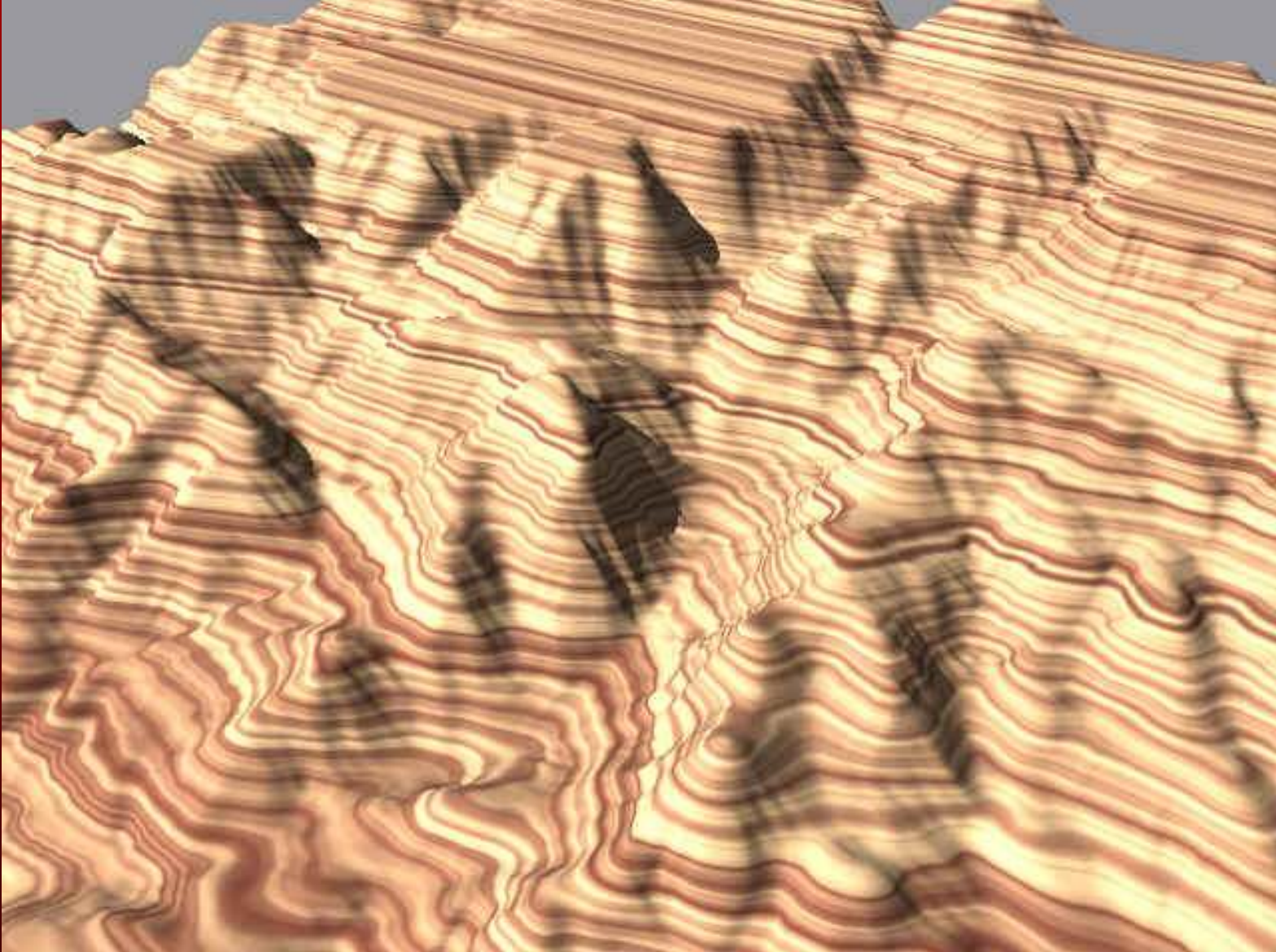

DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

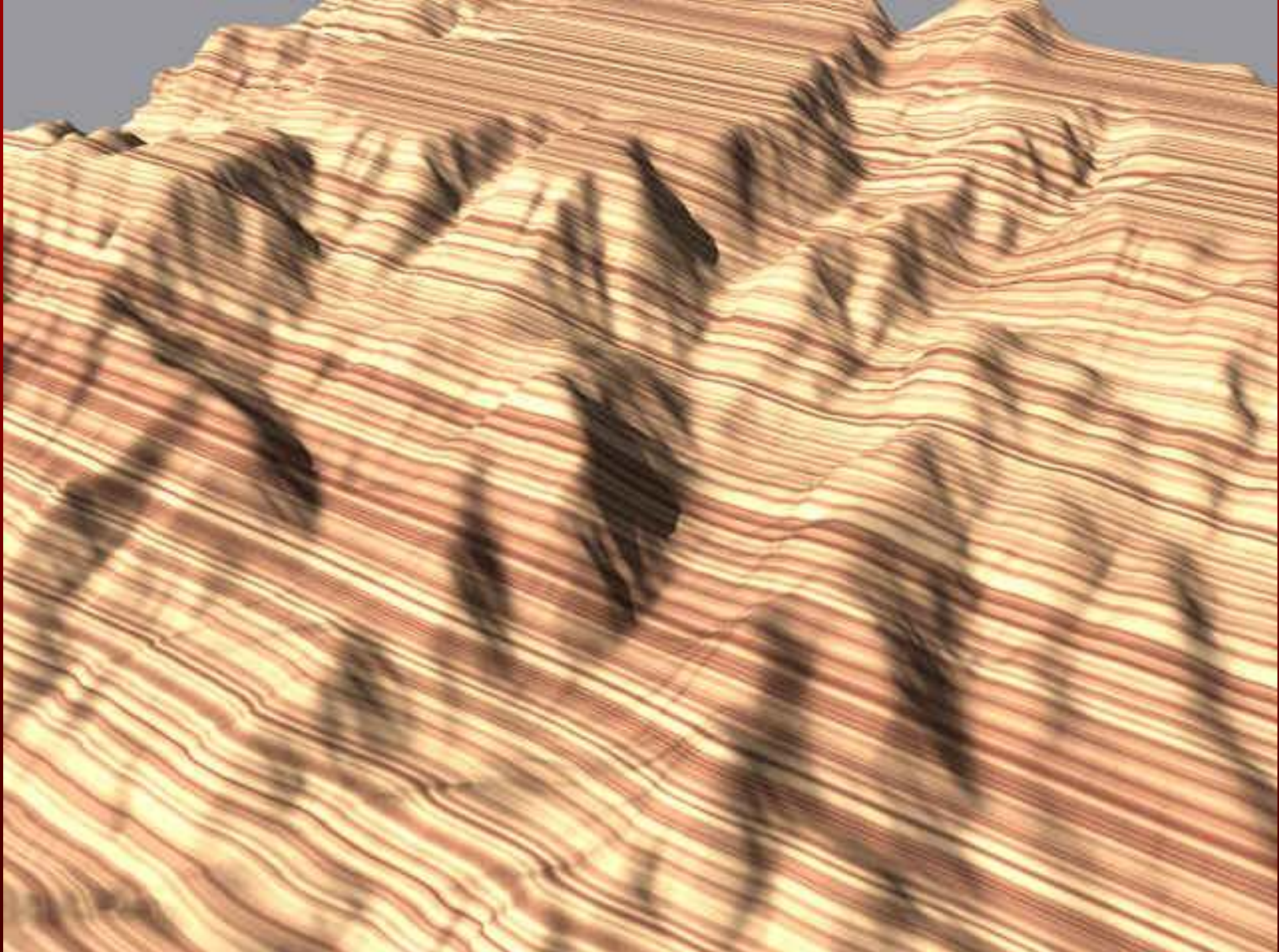
15° akıntı yukarı eğimli

DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

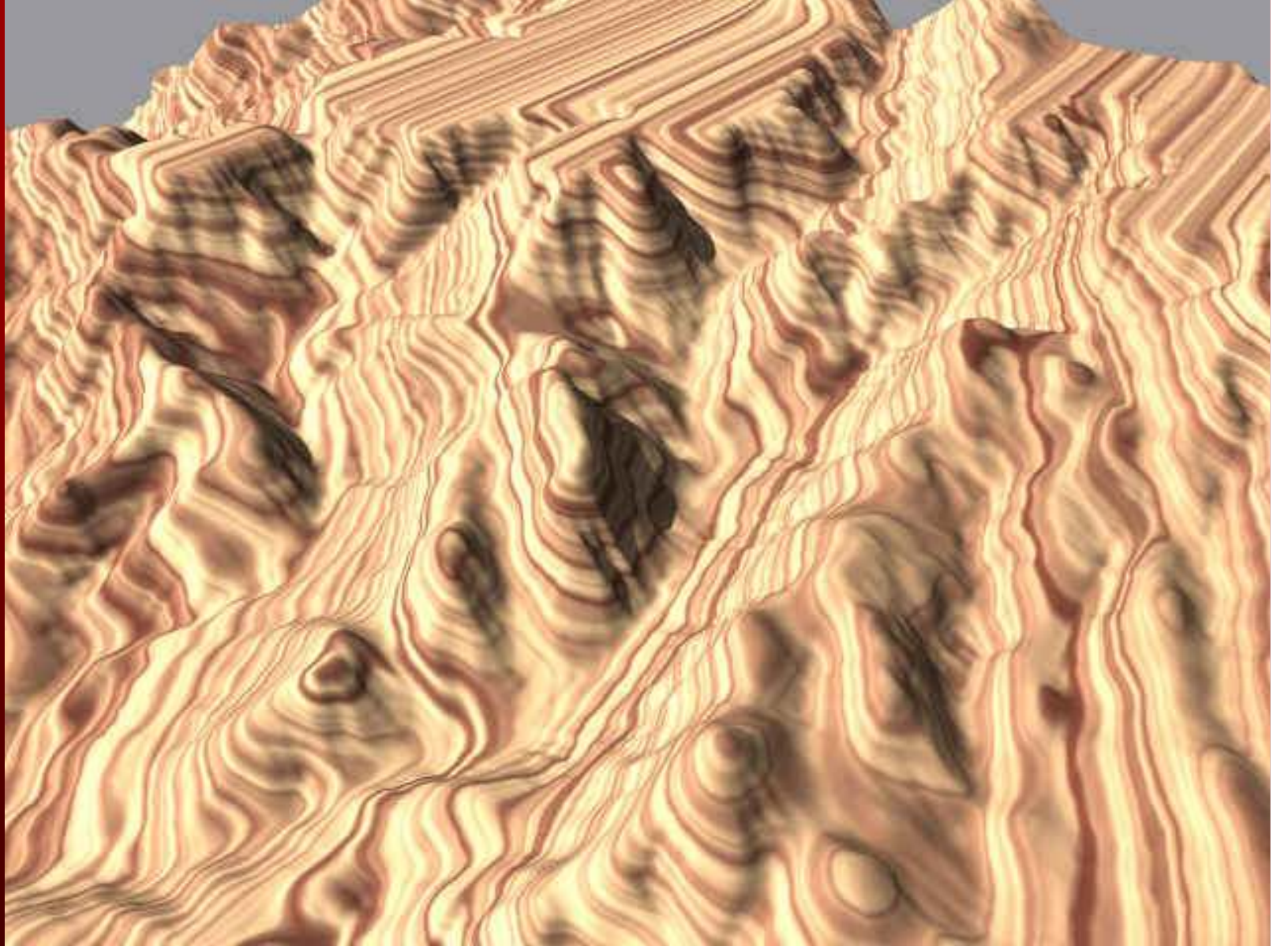
45° akıntı yukarıeğimli

DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

25° Derece eğimli yan görünüş)

DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

vadiyukaristmap_nrm_layer1.mov

DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

vadiyukaristmap_nrm_layer2.mov

DÜZLEMLERİN KONUMU

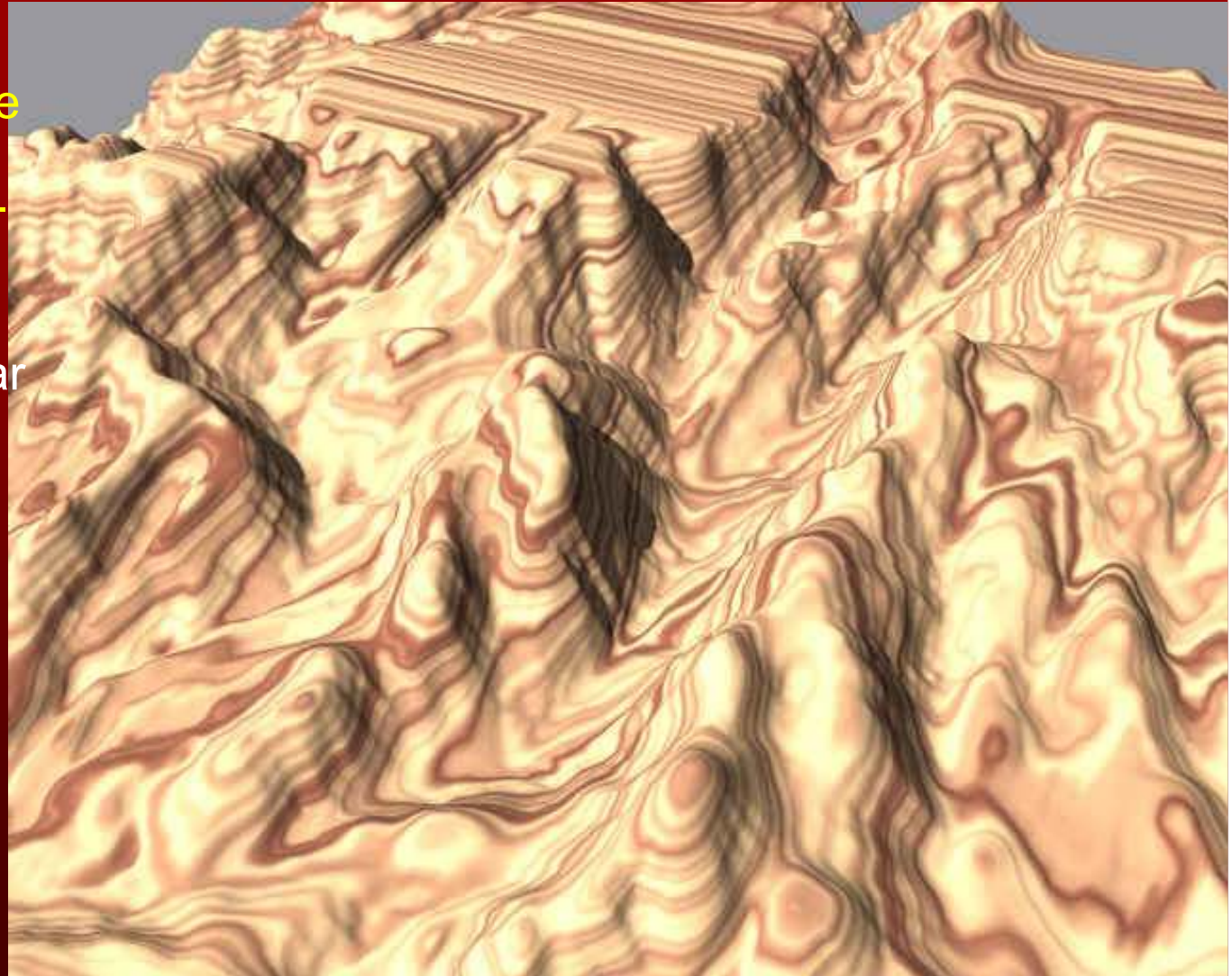
Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

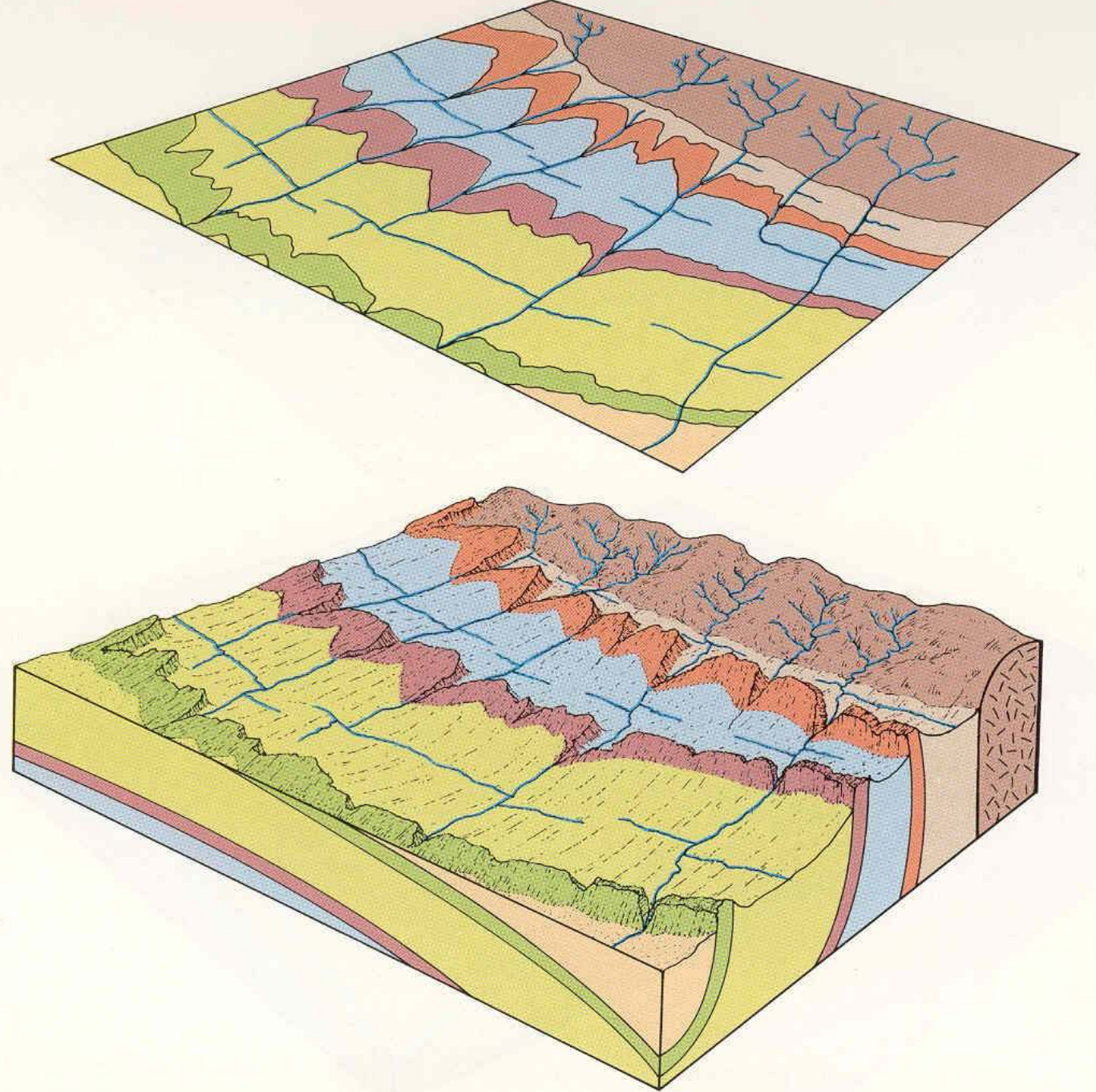
vadiyukaristmap_nrm_layer2_hr.mov

- Üç alt durum söz konusudur.
- A- akıntı aşağı olan eğim vadinin akış eğiminden büyükse V-deseni akış aşağı olacaktır
- B-Eğim akış eğimine eşitse, mostra izi vadiyi kesmez ve V-deseni oluşmaz
- Vadinin her iki yamacında tabakalar birbirine paralel bantlar şeklinde görülür
- C-Eğim akış eğiminden azsa, bu durumda V-deseni düzlemin eğiminin tersine akıntı yukarı oluşacaktır.
- Buna ters V kuralı denir

4-Akıntı aşağı tabakalar

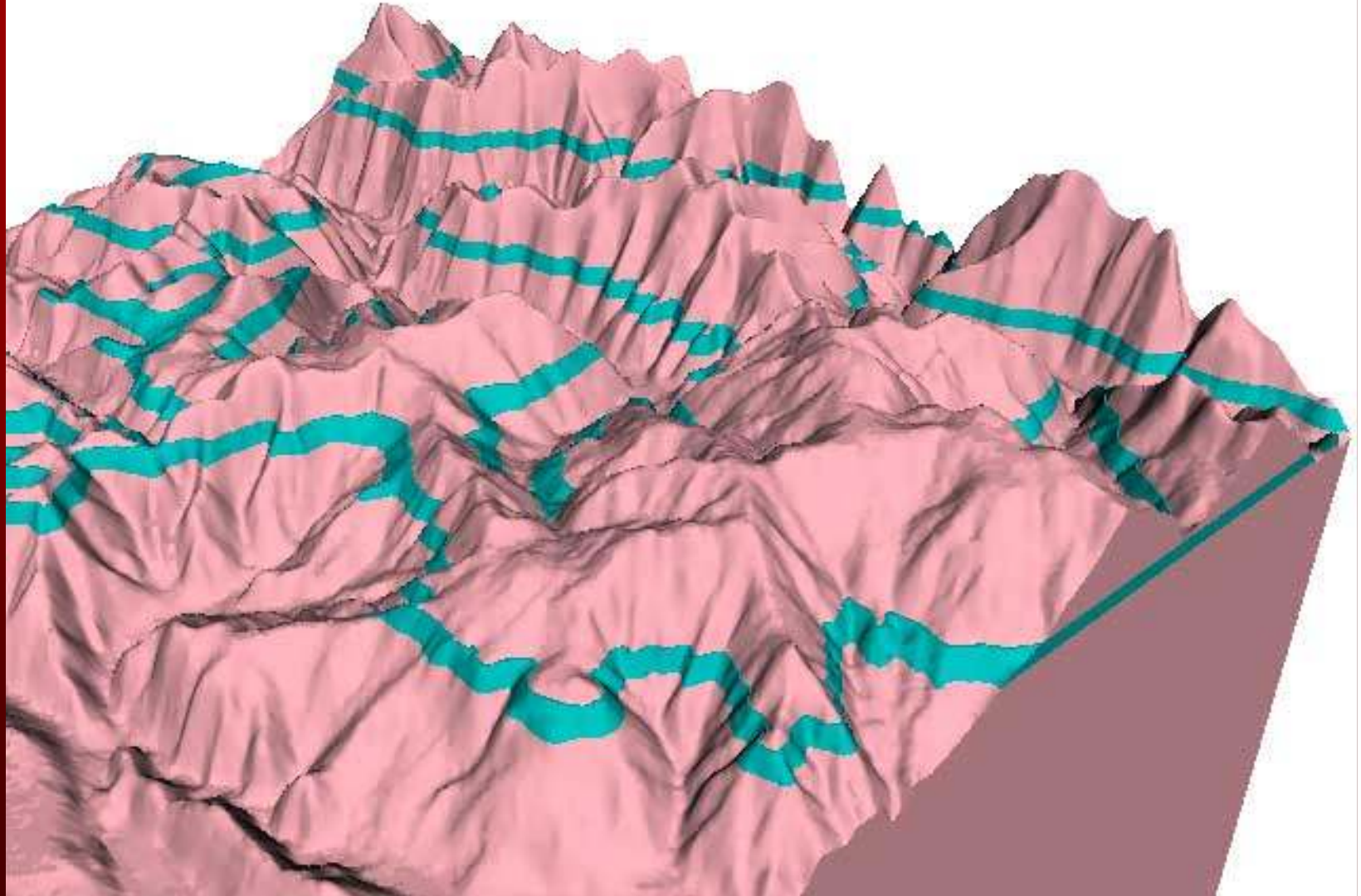

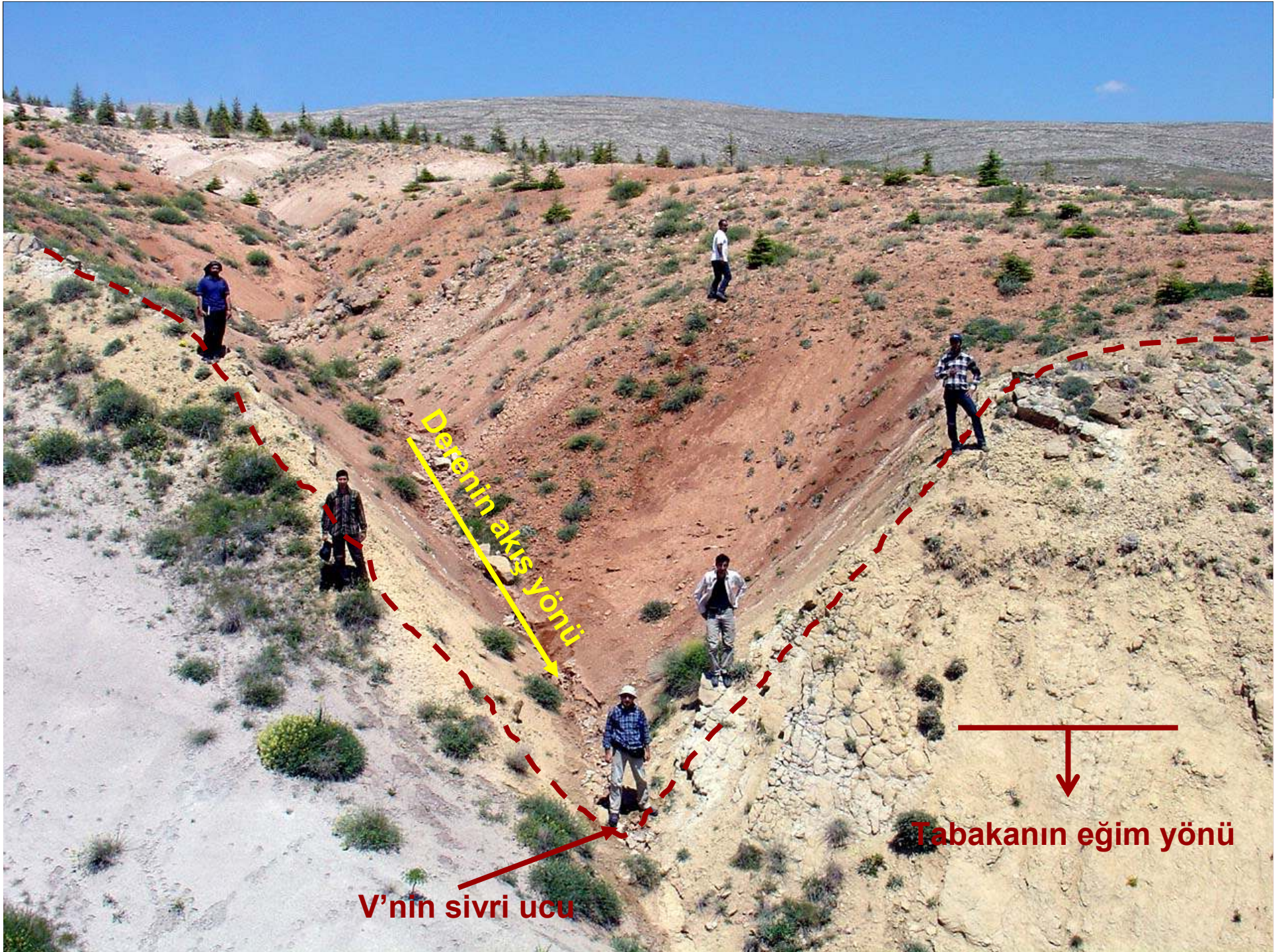
Eğimli tabakalar

Ters V-

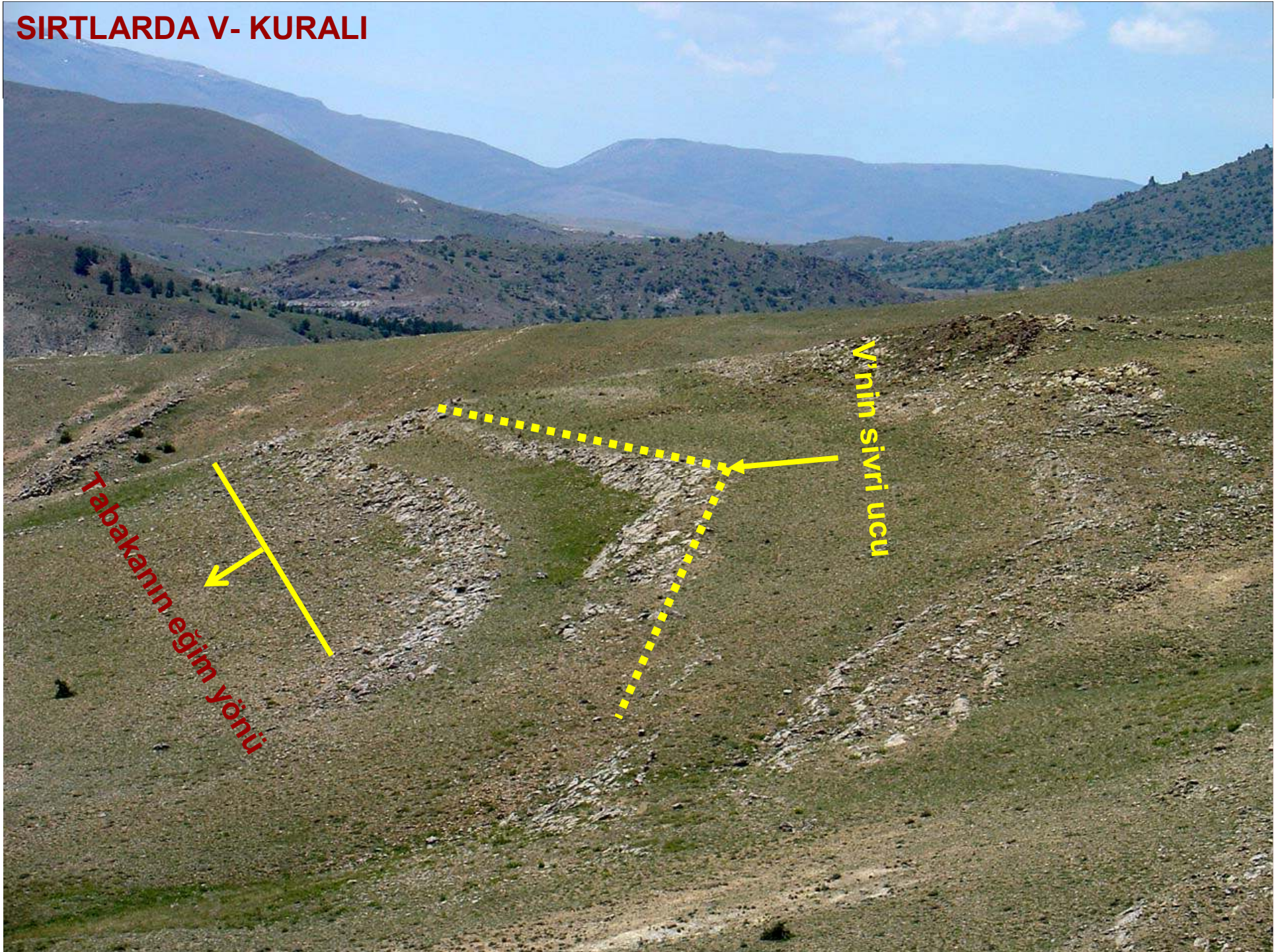

V'nin sivri ucu

Derenin akış yönü

Tabakanın eğim yönü

SIRTLARDA V- KURALI

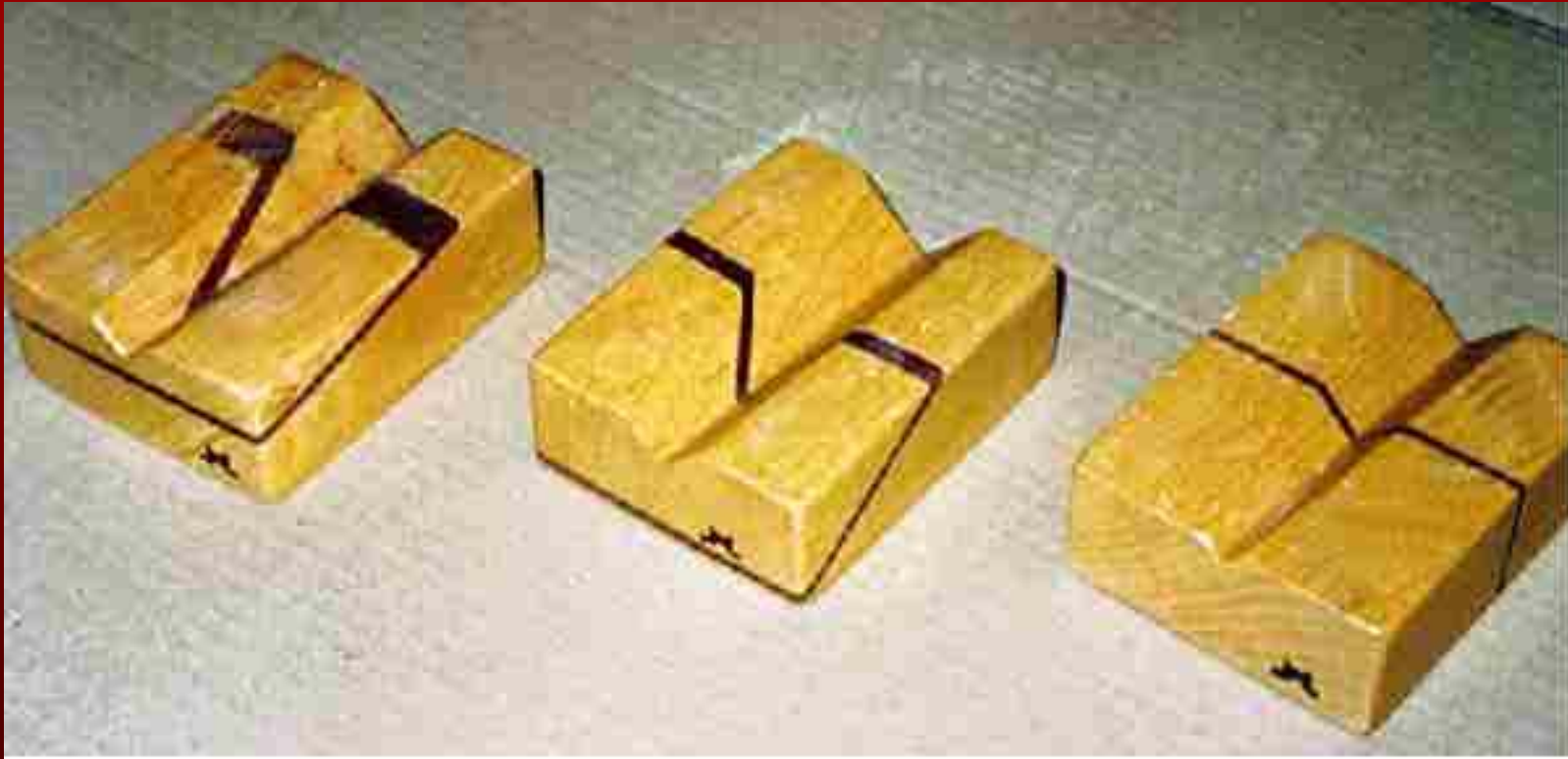
DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

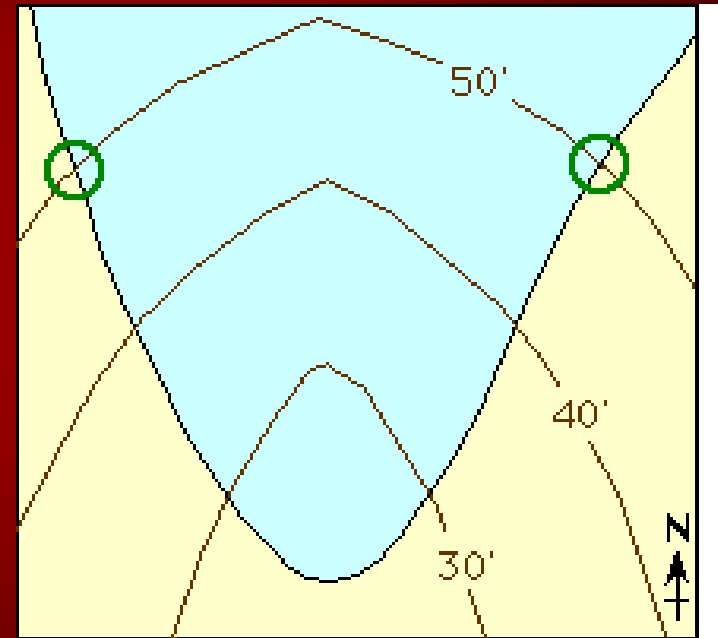
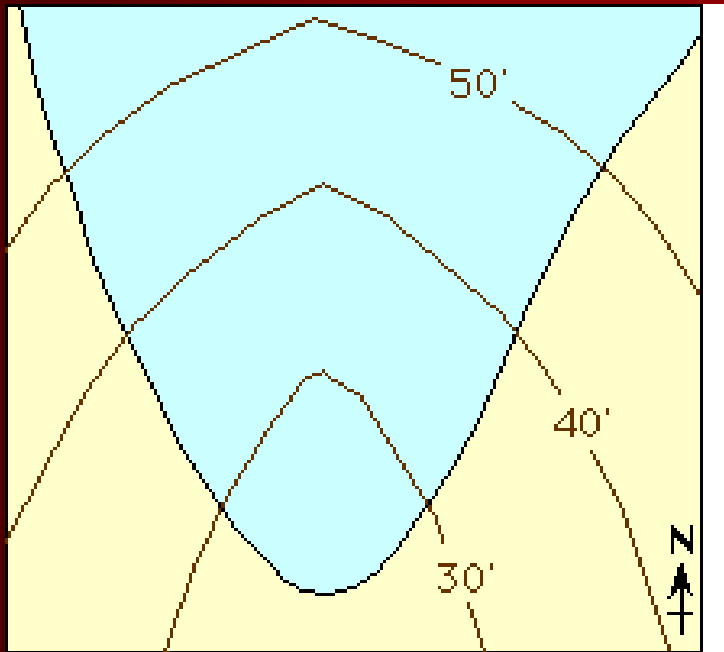
DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

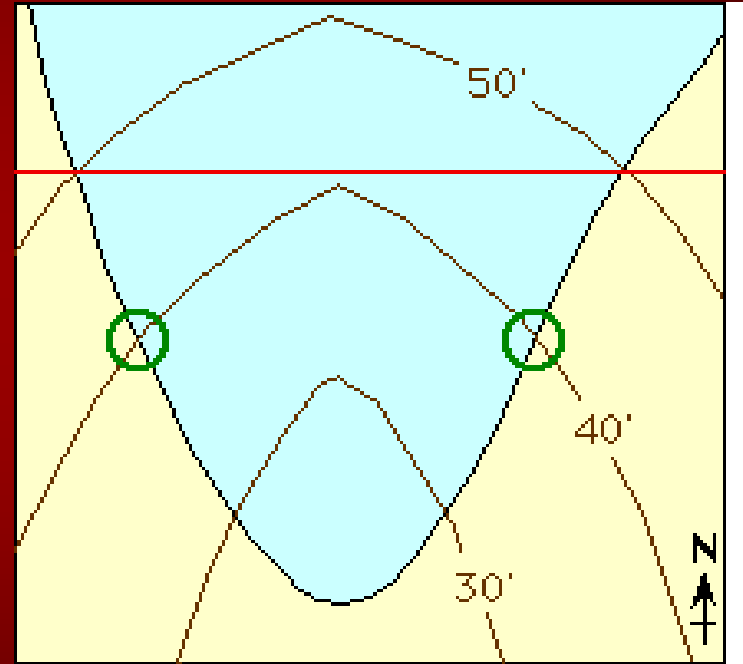
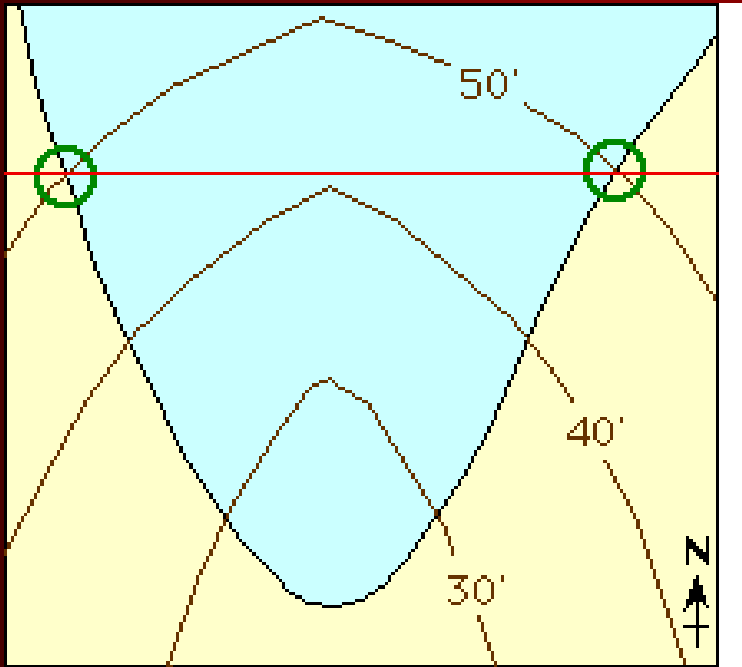
DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

DÜZLEMLERİN KONUMU

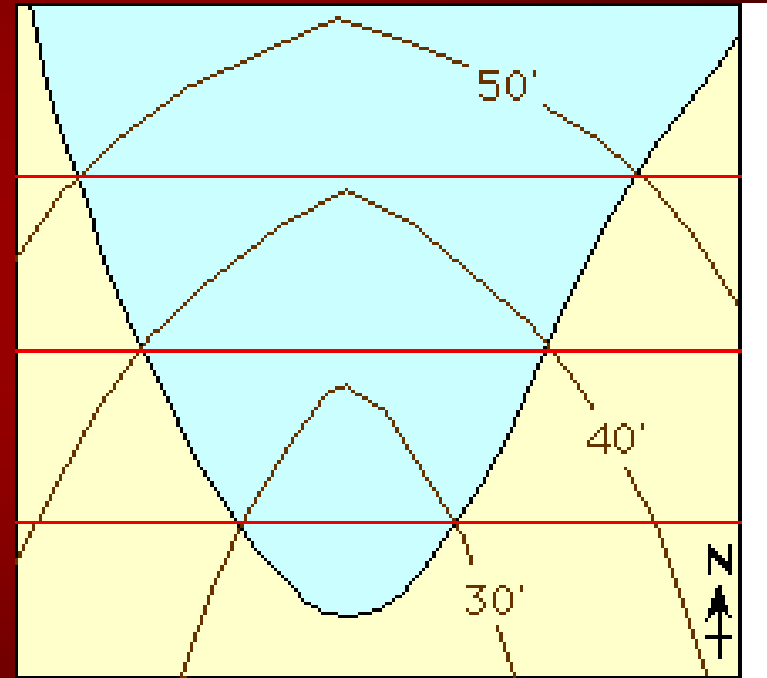
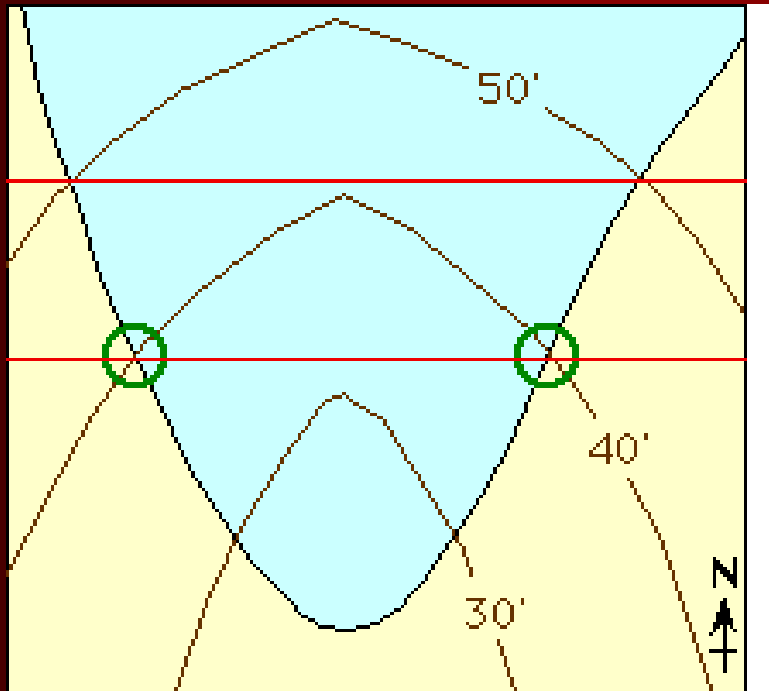
Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

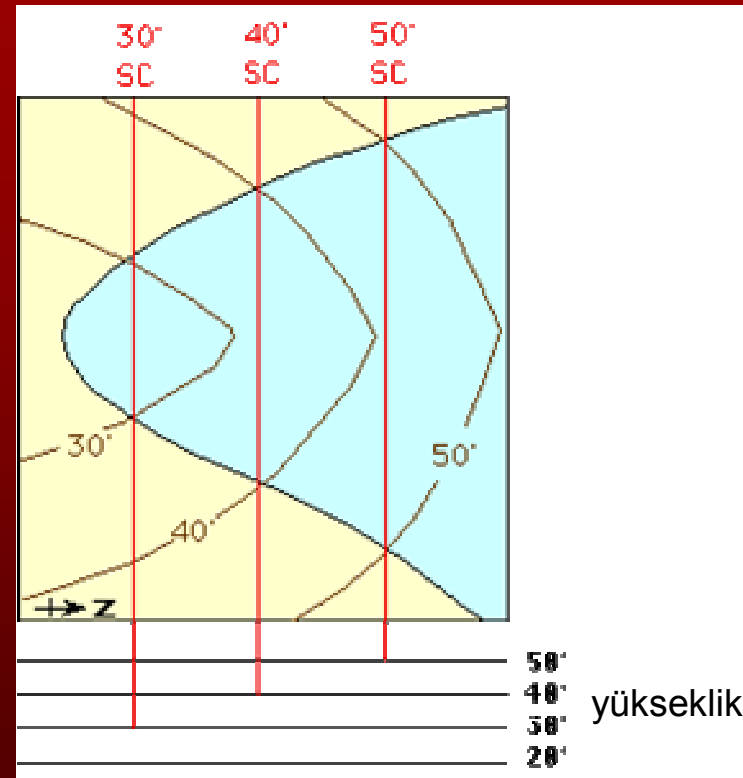
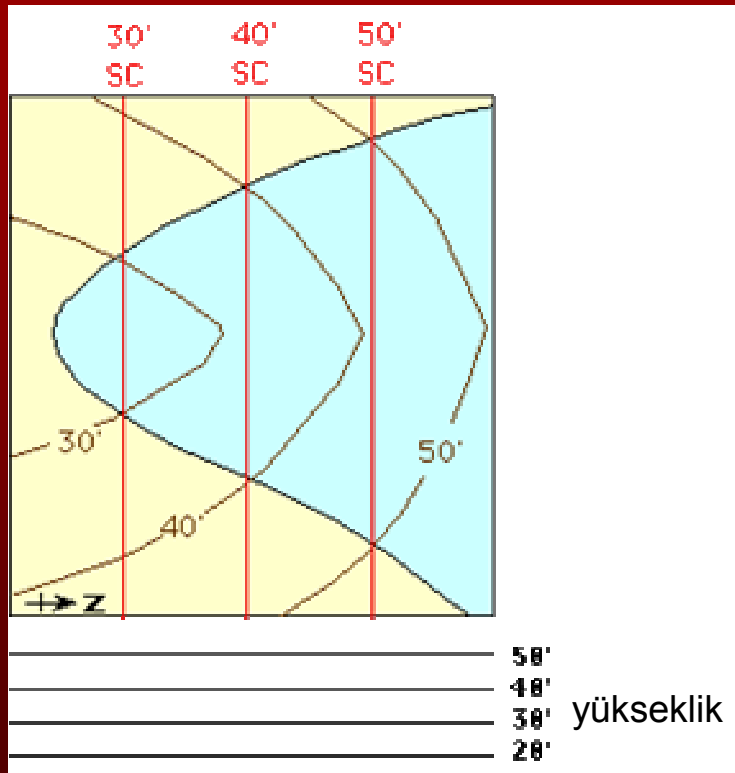
DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

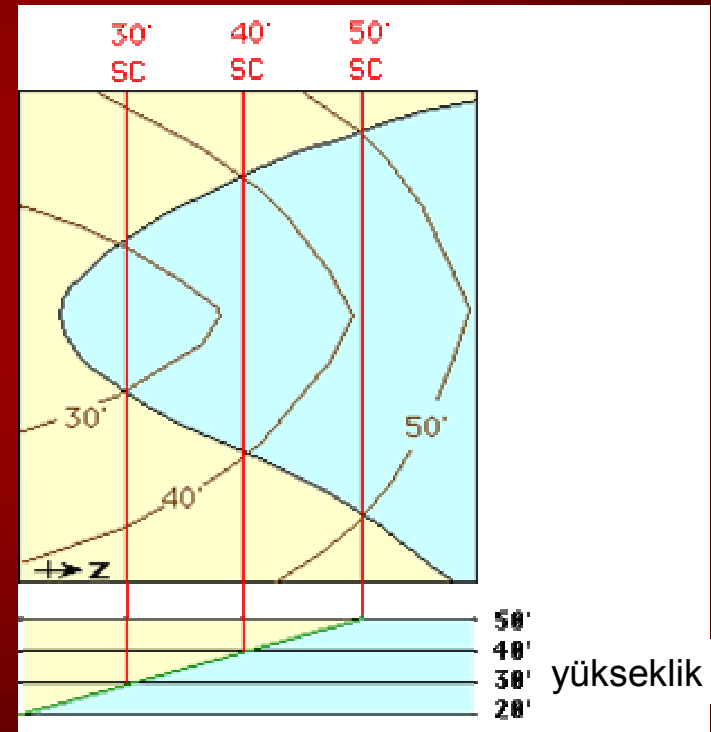
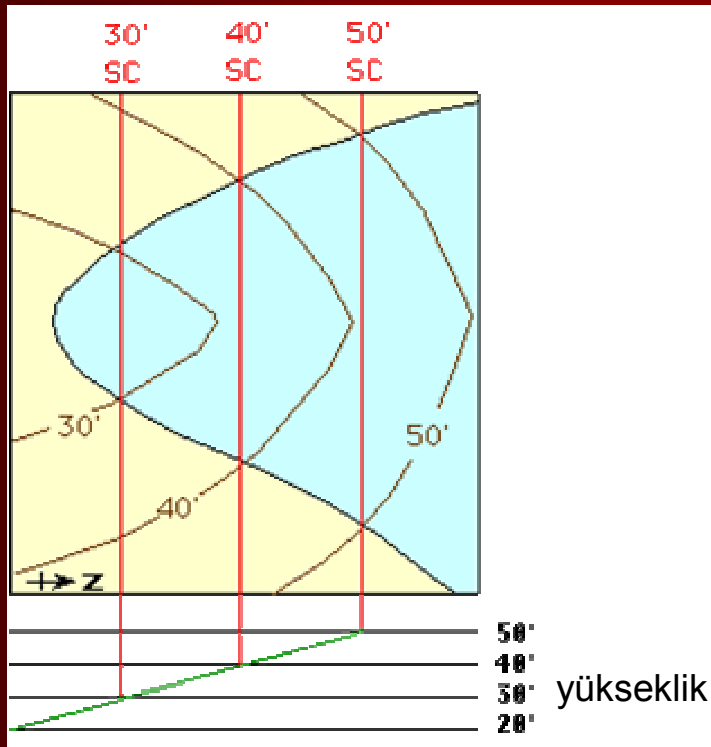
DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

DÜZLEMLERİN KONUMU

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

Jeoloji haritalarında doğrultu ve eğimin bulunması

